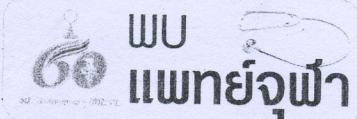

มติชน

ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๑๒๖๑๙

วันพุธที่สุดที่ 20 กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

หน้า 10

เห็ดพิษ เห็ดเม่า

เป็นข่าวอีกแล้ว มีผู้เสียชีวิตจากการรับประทานเห็ดที่ซึ้งเองตามธรรมชาติ เห็ดป่า ในทุกหน้าฝนจะมีผู้เสียชีวิตปะหลายลิบรายจากการรับประทานเห็ดเม่าเห็ดเป็นพิษ

ชาวบ้านนาทางภาคอีสาน ภาคเหนือ จะนิยมไปเก็บเห็ดที่ซึ้งเองตามธรรมชาติในป่ามารับประทาน สองข้างทางไปภาคอีสาน ทุกปีในฤดูฝน จะมีเห็ดป่าบางขายเป็นจำนวนมาก เห็ดป่าที่ซึ้งเองในธรรมชาติมีทั้งชนิดที่รับประทานได้ เช่น เห็ดโคน เห็ดตับเต่า และบางชนิดรับประทานไม่ได้ เป็นพิษ

การแยกโดยดูรูปร่างอย่างเดียวเป็นภารายมากที่จะแยกออกจากกันได้ เช่น เห็ดในกลุ่มเห็ดหัวครัวด เห็ดระengo เห็ดไช่ห่าน ในกลุ่มที่เป็นพิษ การแบ่งชนิดของเห็ดพิษ เห็ดเม่า ตามอาการของการเป็นพิษ เช่น พิษต่อระบบทางเดินอาหาร มีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง 2-6 ชั่วโมง หลังรับประทาน ท้องเสีย อาเจียน เห็ดในกลุ่มนี้ เช่น เห็ดหัวครัวครีบเขียวอ่อน (*Chlorophyllum molybdites*) เห็ดหัวครัวชนิดรับประทานจะแยกจากกันได้ยากมาก

กลุ่มอาการทางระบบประสาท ทำให้มีอาการชา น้ำลายไหล รู้ม่านตาขยาย ลึงต้ายได้ เห็ดในกลุ่มนี้จะอยู่ในกลุ่มที่ชาวบ้านเรียก “เห็ดระengo” เช่น ระengoหิน สำหรับกลุ่มที่ทำลายตับ จะเกิดการทำลายตับอย่างรุนแรง มีภาวะตับวาย เสียชีวิตใน 3-7 วันต่อมา เห็ดที่อยู่ในกลุ่มนี้จะอยู่ในกลุ่ม “เห็ดระengo” เช่นเดียวกัน เพราะมีสารอะมานินที่ออกซิน (*Amanitoxin*) คือสาร alpha amanitin ในภาคอีสานที่เคยพบ อยู่ในกลุ่มเห็ดไช่ห่านชา

นอกจากนี้ ยังมีเห็ดพิษทางภาคใต้ เช่น เห็ดชี้ควาย มีผลทำจิตประสาಥolon เพาะมีสาร “*Psilocybin*” ชาวบ้านจะเอาเห็ดชี้ควายมาทำเป็นอาหารรับประทานใช้ในงานปาร์ตี้ เช่น ในเทศกาลปาร์ตี้จะจัดวงที่เกาะสมุย ถ้ารับประทานไปมากเป็นอันตรายได้

ความเชื่อของชาวบ้านที่กล่าวว่า ถ้าเห็ดที่มีแมลงกัดกินรับประทานได้ ต้มเห็ดใส่ซ้อนเงินถ้าซ้อนเปลี่ยนสีหรือน้ำແงบเปลี่ยนสีไม่ควรรับประทาน หรือใส่เข้าวัสดุแล้วต้มไม่สุกเป็นเห็ดพิษ ความเป็นจริงแล้ว ความเชื่อทั้งหมดไม่มีสามารถใช้ได้กับการบ่งบอกเห็ดพิษได้ ดังนั้น จึงไม่แนะนำให้รับประทานเห็ดที่ไม่รู้จัก เห็ดที่ซึ้งเองตามธรรมชาติที่ไม่คุ้นเคย เพราะอาจทำอันตรายถึงเสียชีวิตได้

ศ.นพ.ยง ภู่วรวรรณ

ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย